

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto K 12—
pol leta " 6—
četrt leta " 3—
na mesec " 1-10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Pecamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto K 18—
pol leta " 9—
četrt leta " 4-50
na mesec " 1-60

Za inozemstvo celo leto

Upravništvo: Knaflcova ulica 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Parlament ne bo razpuščen.

Dunaj, 28. avgusta. V poljskih poslanskih krogih proglašajo vesti o razpustu parlamenta kot prazne vesti brez vsake podlage in prorokujejo, da bo poslanska zbornica na jesen docela redno in mirno delovala.

Vlada in Poljaki.

Dunaj, 28. avgusta. V krogih poljskih poslancev je zavladalo tako razpoloženje, da se lahko upravičeno sklepa, da je iz njih vrst izginil vsak uporni duh, ki je meseca julija še delal sitnosti Bienenrothovi vladi. To se vidi tudi na tem, da se Bienenroth trudi na vse mogoče načine, da bi Poljakom ustregel v vsakem oziru. — Splošno se domneva, da bodo Poljaki v jesenskem zasedanju zopet ponižni služabniki Bienenrothove vlade.

Grof Aehrenthal v Išli.

Išl, 28. avgusta. Zunanji minister grof Aehrenthal je danes zvečer semkaj došel.

Češki poslanec Klofač za skupni češki klub v drž. zboru.

Litomišl, 28. avgusta. Tu je imel državni poslanec Klofač shod, na katerem je poročal o splošnem političnem položaju. Zavzemal se je tudi za skupni klub vseh čeških poslancev v dunajski državni zbornici.

Sestanek državnikov.

Dunaj, 28. avgusta. Italijanski minister zunanjih del San Giuliano se sestane z ministrom grofom Aehrenthalom prihodnji ponedeljek.

Italijanski listi proti avstrijski vladi.

Rim, 28. avgusta. Tukajšnja »Tribuna« napada avstrijsko vlado radi njenega postopanja proti avstrijskim Italijanom ter pravi, da dobro razmerje med Italijo in Avstro-Ogrsko ne more nadalje obstati, ako se to postopanje v kratkem ne spremeni.

Srbski konzulati v Avstriji.

Belgrad, 28. avgusta. Poročila nekaterih listov, da namerava Srbija prepovedati Avstro-Ogrski nekatere konzulate v Srbiji, ako ji Avstro-Ogrska ne dovoli konzulatov v Bosni in Hercegovini, so lažnjiva.

Kolera na Dunaju.

Dunaj, 28. avgusta. Do današnjega večera se ni pojavil noben nov slučaj kolere. Inkubačna doba po obeh za kolero umrlih je že potekla. Za Dunaj ni nobene nevarnosti več. Stanje obolele Terezije Hofmann se obrača na boljše in zdravniki upajo, da bo okrevala.

Kolera v Pragi.

Praga, 28. avgusta. Praški mestni fizikat izjavlja, da je internirani Janez Klag bolan; vendar pa zdravniška preiskava še ni našla pravih znakov, iz katerih bi se dalo nedvomno sklepati, da je obolev na azijski koleri.

Kolera v Pardubicah.

Pardubice, 28. avgusta. Z današnjim brzovlakom se je pripeljala

družina nekega ruskega čevljarja. Pojavili so se pri osebah te družine sumljivi znaki kolere. Vsled tega so jih v Pardubicah izvagonirali ter internirali v pardubiški izolirani bolnici za na kolero zbolele. Vendar pa zdravniki še niso dognali, če je družina v resnici zbolela na kolero.

Novi slučaj kolere na Ruskem.

Lvov, 28. avgusta. V Tomašovem na Ruskem se je pojavilo zopet šest novih slučajev kolere. Ker je Tomašov oddaljen samo deset kilometrov od avstrijske meje, je sedaj velika nevarnost, da se kolera ne zanese čez mejo v Avstrijo. Ruski potniki, ki prihajajo v Avstrijo, se dajo le neradi preiskati. Vsled tega uhajajo skrivoma čez mejo. Ker so oblasti to izvedele, tedaj so poostrele varnostne navedbe na meji ter pomnožile orožniški kordon na rusko-avstrijski meji.

Slavnosti na Cetinju.

Cetinje, 28. avgusta. Sem prihaja na tisoče gostov, posebno Italijani in Rusi. Včeraj zvečer so semkaj dospeli člani zagrebškega gledališča, ter bodo dali šest predstav, med temi tudi »Balkansko carico«, ki jo je spisal črnogorski knez Nikita. — Včeraj dopoldne se je črnogorskemu knezu poklonila deputacija črnogorskih Mohamedancev in Albancev, ki mu je čestitala k njegovemu vladarskemu jubileju. Poljubljali so mu roke ter plesali pred knezom svoje narodne pleske. Po oficijalnem programu se vrši v nedeljo jubilej 50-letne knezove vlade, v ponedeljek pa jubilej zlate poroke knežje vladarske dvojice. Včeraj popoldne so semkaj dospeli člani bolgarskega pevskega društva in člani srbsko - ruskega društva. Vseh skupaj je čez sto oseb.

Češki narod čestital črnogorskemu knezu.

Praga, 28. avgusta. Dr. Podlipný je v imenu češkega narodnega sveta poslal črnogorskemu knezu brzjavno čestitko. Čestital mu je v imenu celega češkega naroda ter poudarjal slovansko vzajemnost.

Poročila o srbski ministrski krizi neresnična.

Belgrad, 28. avgusta. Uradno se poroča, da so vse vesti o krizi v srbskem ministrskem kabinetu iznajdbe.

Srbski prestolonaslednik se zaroči.

Dunaj, 28. avgusta. »Neue Fr. Presse« poroča s Cetinja, da se v torek zaroči srbski prestolonaslednik Aleksander s hčerko velikega kneza Petra Nikolajeviča, Marino Petrovno.

V Srbiji ne terorizirajo Bolgarov.

Belgrad, 28. avgusta. Uradno se zavračajo poročila nekaterih bolgarskih listov, da v Srbiji terorizirajo tam naseljeni Bolgari. Ljudstvo je bilo zaradi umora vojvode Sokolovića zelo razburjeno, toda vlada je dala policiji najstrožja povelja, da prepreči vse morebitne tozadevne

izgrede. In resnično se ni zgodil niti en slučaj, da bi se razžalilo, ali napadlo kakega tu bivačega Bolgara.

Avstrijski špijon aretiran v Belgradu.

Belgrad, 28. avgusta. Tu so aretirali nekega Rabiča, ki je na sumu, da je avstrijski špijon. Nasli so pri njem skice in fotografije srbskih trdnjav in pa razne pismene dokaze, da je hotel zažgati tovarno za smodnik.

Časopisje in Viljemov govor.

Dunaj, 28. avgusta. Govor cesarja Viljema je izzval v vsem časopisju, kar ga ni reakcionarnega, vihar nevolje in ogorčenja tako, da se lahko reče, da ni poštenega lista, ki bi ne obsojal Viljemovega govora. Vsi listi naglašajo, da je cesar Viljem s tem svojim govorom samo napravil veliko uslugo socijalno-demokratskemu gibanju. Časopisje iz rajha napada državnega kancelarja, ker ni preprečil tega cesarjevega govora.

Berolin, 28. avgusta. »Berliner Tagblatt« pravi, da se bo državni zbor moral baviti s cesarjevim govorom. »Berliner Volkszeitung« naglašajo z ozirom na cesarjev govor, da je pri vseh modernih narodih ljudstvo prvo in potem šele pride dinastija. »Berliner Morgenpost« piše, da bi nemški narod moral imeti ribjo kri, ako bi molčal na cesarjev govor. Socijalno-demokratski »Vorwärts« napada Viljema in zahteva, da se naj nemudoma skliče državni zbor, da zavzame stališče nasproti tem nečuvnim izvajanjem prvega državnega uradnika. Končno pripominja list, da bodo taki cesarjevi govori samo pomnoževali vrste pristašev republikanske struje.

Velevažen ruski glas.

R. — Varšava, 28. avgusta. »Varšavskoje Slovo« priobčuje članek, naslovljen: »Triumf zmagovalcev.« V tem članku govori o nemških nasilstvih na Poznanjskem in nadaljuje dobesedno: »Ta pruska nasilstva bi imela za nas veliko važnost, ako bi znali mi (Rusi) te dogodke primerno izrabiti. Nudi se nam prilika, da si pridobimo simpatije Francoske in vsega sveta slovanskega. Francoskih simpatij si ni težko pridobiti, ker so Francozje itak prožeti protipruskega duha. Težje, a tem koristnejše bi bilo poiskati simpatije slovanskih narodov. Najboljši odgovor na pruske nasilnosti bi bil, ako bi čim najpreje spremenili svojo poljsko politiko in ako bi iz nje izgnali one pruske življe, ki sejejo razdor med oba bratska naroda. Ta prevrat bi nam ne zagotovil samo simpatije naroda poljskega, marveč bi nam pridobil tudi zaupanje vseh drugih narodov slovanskih, ki ga že močno pogrešamo, kakor je to pokazal žal slovanski shod v Sofiji.«

Enakopravnost Rusov v Finlandiji.

Petrograd, 28. avgusta. Ministrski svet je sprejel zakonsko predlogo

o popolni enakopravnosti Rusov na Finlandskem. Ruski državljani imajo popolnoma iste pravice na Finlandskem, kakor tisti, ki imajo tam domovinsko pravico. Osebe, ki bi se pregrešile, bodo spadale pred sodišče v Petrograd. V ruski kazenski zakonik se je sprejelo nekaj tozadevnih kazenskih določb. Rusi se s tem pripravljajo na nove volitve na Finlandskem. Novi zakon stopi v veljavo dne 14. januarja 1911.

Vatikan in Španka.

St. Sebastian, 28. avgusta. Ministrski predsednik Canalejas je izjavil, da vlada ne namerava preklicati cerkveno - reformnih zakonov, ker so bili ti že sprejeti.

Afera s strupenimi pilulami.

Dunaj, 28. avgusta. O aferi penz. nadrevidenta Castelleza in njegove soproge, ki sta skušala zastrupiti v Lipnici živečo Lavro Morawek, se poroča, da je soproga Castellezeva, Berta Castellez, priznala svoj zločin. Poudarja pa, da je njen mož popolnoma nedolžen.

Vlom v blagajno budimpeštanske kronske straže.

Budimpešta, 28. avgusta. Budimpeštanski listi poročajo v zadevi pred par dnevi izvršenega vloma v blagajno kronske straže, da je dotično vsoto ukradel major Aander.

Ehrlichov preparat rabljen v Belgradu.

Belgrad, 28. avgusta. Na tukajšnji državni bolnici so z uspehom rabili prof. Ehrlichov preparat zoper sifilitiko. Kralj Peter je na predlog vlade podelil prof. Ehrlichu red sv. Save I. razreda.

Goljufije vojaških intendantov na Ruskem.

Petrograd, 28. avgusta. Senator Gluščinsky je obtožil zopet trideset vojaških intendantov, ki so se dali podkupiti. Med temi je tudi generalni vojaški intendant iz rusko - japonske vojne Pačevsky.

Poskušeni atentat na ruskega guvernerja.

Thorn, 28. avgusta. Na guvernerja ruske guvernije Plozk so zdaj neznani zlikovci poskušali izvršiti bombni atentat. Guverner se je hotel odpeljati s svojim vozom. Ko je voznik pripravljaj voz, je zaslišal pod sedežem voza neko tikanje, ki je bilo podobno tikanju ure. Voznik odpre sedež ter najde peklenski stroj, ki bi se imel že čez kratek čas razleteti.

Poskušen atentat.

R. — Vilna, 28. avgusta. Poveljnik orožništva general Gnojinski se je šel zvečer izprehajati, a je pustil goreti na pisalni mizi luč. Med tem je nekdo ustrelil skozi okno z revolverjem, misleč, da general sedi pri pisalni mizi. Krogla je razbila dve šipi in obšla v steni tik pisalne mize. O zločincu ni ne duha, ne sluha.

Schwarz in klerikalci.

Kot koncesija kranjskim klerikalcem je postal sedanji baron Teodor Schwarz deželni predsednik na Kranjskem. In zapisal se je klerikalcem z dušo in s telesom, in urejuje vse svoje delovanje in nehanje po zapovedih dr. Šusteršiča.

Z upravo barona Schwarza so seveda tudi klerikalci ravno tako nezadovoljni, kakor vse druge stranke. Klerikalci nič ne taje, da se uprava barona Schwarza še od daleč ne more primerjati upravi barona Heina, in da baron Schwarz nima absolutno nobenih zmožnosti za svoje mesto.

Ali ker je baron Schwarz pokoren izvrševalec klerikalnih želja in teženj, ga klerikalci z verno branijo in podpirajo, in — dobro se jim godi pri tem.

To vidimo ravno sedaj. Klerikalci so pomagali strmoglaviti Hribarja in plačilo je že začelo prihajati. Dovoljena je deželna banka in dovoljena je občinska hranilnica, vžlic temu, da so se Nemei z vsemi silami temu upirali. Sedaj je pa tudi že zagotovljeno, da bo potrjen novi mestni statut, čim izvrši deželni zbor nekatere majhne izpremembe.

To so koncesije, ki bi jih vlada gotovo ne dala, če bi se ne bila že sporazumela s klerikalci, to so koncesije, ki jih ni smatrati za drugega, kakor za plačilo. Med vlado in med klerikalci mora biti sklenjen pakt in en del tega dogovora je že izpolnjen, seveda s sodelovanjem barona Schwarza.

Povsod vidimo torej barona Schwarza na delu za klerikalizem in v boju zoper napredno stranko. Najbolj je to seveda pokazala Hribarjeva nepotrditve. Ko bi ne bili klerikalci popolnoma zvezani s Schwarzom, bi ta nikdar ne bil riskiral predloga, naj se Hribar ne potrdi. To mora izprevideti vsak otrok. Le pomislimo, kakšen bi bil položaj, če bi klerikalci stali v tej stvari na slovenski in ne na vladni strani. V prvi seji deželnega zbora bi bil Schwarz politično obglavljen. Ali res kdo misli, da bi se Schwarz temu hotel izpostaviti? Ne! Tako naivnega človeka ni. Ko je Schwarz poslal na Dunaj svoj predlog, naj Hribar ne bo potrjen, je imel že v žepu garancijo, da se klerikalci v deželnem zboru ne bodo postavili na stran narodno-napredne stranke, marveč da ga bodo v zvezi z Nemei ščitili in da bo večina dež. zbora njegov predlog odobraval.

Padla je torej zadnja beseda, ki je javnosti še prikivala razmerje med baronom Schwarzom in med klerikalno stranko.

Klerikalci in »veležidaja«.

Klerikalci so zadnje dni popolnoma omolknili o »veležidajih«, o kateri so prej imeli polna usta. Nekdo, ki ima ozke stike s klerikalci in kateremu zaupajo udi marsikatero skrivnost, je nas informiral, da klerikalni listi sedaj molče iz dveh razlogov. Prvi razlog je ta, da so s svojimi denunciacijami že itak dosegli, kar so nameravali, to je nepotrditve župana Hribarja. Drugi razlog pa je druge narave: Gospodje okrog »Slovenca« se silno boje, da bi se proti njim radi onih podlih denunciacij ne vložila tožba, ker vedo, da bi se jim v tem slučaju prav slaba godila. Sedaj že poteka čas za vložitev tožbe, za to junaki »Slovenčevci« previdno molče, ker hočejo s tem žaljenec uspavati, da bi pravočasno ne vložili tožbe. Kakor hitro pa bo potekel ta čas, pa bo takoj »Slovenec« jel na vsa usta kričati: »To in to smo jim očitali, pa si niso upali tožiti, seveda ker so krivi!«... Tako kalkulira »Slovenčeva« gospoda, tisti, ki so jim klerikalci očitali veležidajo in razne druge zločine, pa se ne ganejo in bodo vse žalitve mirno vtaknili v žep. To se ne sme zgoditi, ker bi s tem samo igrali v roko klerikalcem. Zato se nadajamo, da se bo našlo vsaj nekaj mož, ki bodo za podlo žalitev zahtevali tudi primerno zadoščenje!

Kdo je vzgojil ljubljanske hujšake?

Že v snočnji številki smo ožigosali sirovo pisanje takozvanega glasila slovenskega delavstva »Naše Moči«. Ta popolnoma v tonu naših klerikalcev pisani list pravi, da so se v Ljubljani vzgojili razni hujšaki, ki so snemali okna in pobijali šipe ter uganjali druge nasilnosti. Mi pa vprašamo: Kdo pa je bil tisti, ki je vzgojil to hujškajočo in razsajajočo druhal? Ravno »Naša Moč«, katere odgovorni urednik je sicer Gostinčar, šef-redakter pa dr. Krek, je v prvi vrsti tako demoralizirajoče vplivala na nižje sloje ljubljanske. V vsaki številki vseh klerikalnih listov se redno hujška zoper napredne kroge. V zadnjih petnajstih letih je bil ravno šef-urednik »Naše Moči«, dr. Krek tisti, ki je po raznih takozvanih krščansko-socialnih društvih, javnih in zakotnih shodih in sestankih sistematično hujskal moške in ženske zoper vse, zoper naprednjake, zoper vlado in sploh zoper vse. In kar imamo danes mladine, stare od 20 do 25 let, moškega in ženskega spola, ki se kaj radi udeležujejo raznih kravalov i. t. d. — vse te je vzgojil krščanski sociolog dr. Krek. Čeprav se dr. Krek ponaša s svojo socijalistično izobrazbo, ki temelji na krščanski podlagi, vendar

moramo javno priznati, da je ravno dr. Krek v praksi še slabše socijalist nego v teoriji. Mladine, katero je zbiral k raznim sestankom, ni utrjeval v krščanskem socializmu s tem, da ji je slikal in predočeval načela krščanskega socializma — temveč jo je vzgojeval v tem smislu, da ji je v najslabši luči slikal naprednjake in sploh vse svoje nasprotnike in v njih vzbujal najnižje instinkte. S tem je pa posredno in hote hujskal zoper vse, kar ne čuti klerikalno. Seveda ni potem lažjega, da pride potem glasilo ravnostega dr. Kreka ter hoče grehe, katere je sam napravil, podvreči mestni upravi, oziroma njenemu načelniku. Priznamo, da so danes v Ljubljani razvnete strasti v največji meri, a kriv ni tega nihče toliko, kakor dr. Krek sam, ki je največji hujšak na Kranjskem.

Vladna skrb za Spodnjo Šiško.

Vladna skrb za mir in red se je razširila tudi na ljubljansko okolico. Včeraj je naznanil spodnješišenski stražnik, da velja 11. ura kot policijska ura tudi za komarjevo nedeljo. Nobena gostilna ne dobi 28. avgusta licence. Tako bodo morali Šiškarji in gostje ob 11. uri zapustiti hladne vrtove in prijetne družbe. Odveč se nam zdi tako varuštvo. Glede Spodnje Šiške diši pa ta odredba — po šikani. V prejšnjih letih je bila komarjeva nedelja prosta. Brez licence so stregli gostilničarji svoje goste — če treba — vso noč. Brez ovir se je častilo sv. Jerneja s plesom, petjem i. t. d., saj je komar le enkrat v letu in Šiškarjem je ta praznik izreden in vajeni so bili ga uživati neomejeno od oblastvenih fermanov. Ob 11. uri bo torej Spodnjo Šiško zagnila temota. Fantj so prosili in dobili dovoljenje za streljanje. Ker je jubilejno leto, hoteli so bolj svečano praznovati dan sv. Jerneja. No, streljali bodo od ranega jutra do Ave Marije. Ves dan spolnjujejo cerkv. opravila: maše, pridige, ofr. litanije in streljanje. Na večer končuje delo in potem šele se zbirajo fantje, pevke, pevci, člani narodnih društev, posetniki i. t. d. z namenom, da se bodo radovali po lastni volji in sreči, četudi do belega dne. Bilo je tako, a danes je drugače! Vsi komarji častilci se morate, komaj da ste se do bro zbrali, že kmalu razkropiti, kajti policijska ura je blizu in varuhi pravice tudi. Gorje onim, ki ne bodo ubogali!

Varnostne odredbe.

Nekaj strašnega se mora goditi v Ljubljani, zakulisni dogodki, ki jih mi navadni smrtniki niti ne opazimo, zakaj takšnih varnostnih od-

redb, kakor te dni, Ljubljana še ni doživela, dasi je že precej stara. Zlasti današnji dan mora biti v Schwarzovi pratiki posebno črno zaznamovan, ker je že od ranega večera vse vojaštvo konsignirano. Sam bog in mati božja vesta, kaj se pripravlja. Morda so se kaki anarhisti utihotali v mesto, morda je na potu proti Ljubljani kolera, proti kateri bodo šli v nekrvavi boj naši vojščaki? Kdo bi to vedel?! Saj tega, kar dela, se ne zaveda niti tirolski Teodor, ker smo prepričani, da ima v možganih eno kolesce premalo, ali pa preveč, sicer bi ne mogel uganjati takih »pametnih«.

Skandalozne razmere v deželni bolnici.

Svoječasno smo zabeležili vest, da dobivajo bolniki v deželni bolnici slabo hrano. Nekatere gospode je to tako razsrdilo, da so iskali »zločinca«, ki je priobčil to notico. Sedaj, ko niso mogli najti pravega storilca, so kar enostavno obdolžili nekega tiskarskega vajenca in ga odpustili iz bolnice. Le-ta je bil šele operiran na roki in je moral iz bolnice. Pravijo, da so gotovi faktorji hudi tudi na tiste bolnike, ki dobivajo »Slovenski Narod« in da jim to svojo nevoljo dajo tudi čutiti. Vprašamo, ali je deželna bolnica samo za klerikalce?

Hribarjeva čestitka celjskim okoličanom.

Gosp. državni poslanec Ivan Hribar je poslal iz Cerkelj na Gorenjskem državnemu poslancu dr. Kukovcu v Celje sledečo brzojavko: »Iskreno se radujem narodne zmage pri občinskih volitvah v celjski okolič, čestitam celjskim Slovincem na častnem uspehu.«

»Delovanje« znanih ljudskih prijateljev.

Lenarčki okraj v Slovenskih goricah je dne 6. avgusta strahovito pobila toča. Kljub temu še ni bilo od okrajnega glavarstva v okraj še dosedaj nobene komisije, da bi ocenila škodo po toči. V okraju imajo sicer državnega poslanca Roškarja — pa ta se enako malo briga za točo, kakor za to, kdo nadzoruje slovenske šole v okraju. Od onega časa, kar je prišla znana njegova afera v Wagnitzu na dan, je mož skoro čisto umolknil; sedaj pobira dijete in zida — kapelice. Nezadovoljnost z njim pa raste v okraju od dne do dne.

Učenost je učenost.

Včeraj smo čitali v nekem listu pod naslovom »Vladni komisar« fulminanten članek, na katerega je avtor brez dvoma silno ponosen, ker je z njim dokazal, da ima paragrafe

LISTEK.

Bitke in boji.

V. V.
(Konec.)

IV.

Lepo navado je imela naša znanaka iz drugega nadstropja. Olajšavala si je delo, koder je le mogla. In med najneprijetnejše štejejo gospodinje, ki nimajo postrežnic, če morajo nositi umazano vodo kakih šest korakov daleč. Pa temu je lahko odpomoči. Zakaj neki so v stanovanjih različne odprtine, ki jih imenujemo sicer tudi okna? Kaj hitro je spoznala ona iz drugega nadstropja praktičnost teh zidovih predorov, in ob vsakem dnevnem času se je vlivala voda skozi okna v drugem nadstropju na dvorišče, enkrat iz kozarcev, drugič iz škodeljic, potem iz večjih in manjših posod.

Vroč dan je bil. Solnce se je upiralo z vso svojo močjo v žejepokajočo zemljo, vrabei so zevali na plotih ali pa se kopali v globokem cestnem prahu, muhe so cepale, prevzete od vročine. Bil je dan, kakor nalašč ustvarjen, da se jeze gospodinje. Zlica vroče juhe za žlico je našla svojo pot skozi okno drugega nadstropja na dvorišče, in v vsaki je bila poparjena muha.

Ravno si je šla iz pritličja po vodo k vodnjaku. — Vračajoč težko no-

seča polni vrč vode, ko se usuje naenkrat cela smetišnica polna prahu na njeno glavo. Taki blagoslov od zgoraj bi pač ne ugaljal nikomur, in celo najbolj potrpežljivi človek bi vzrojil, če se mu zgodi kaj podobnega. Ne smemo se tedaj čuditi, da se je tudi njej utrgalo potrpljenje.

In tedaj je nastal vihar, ljut, strašen vihar. Homerovo zgornost bi moral imeti, da bi po zaslugi orisal glavno bitko. A nimam je te zgornosti. Podoben sem umetniku-slikarju, ki ima velike ideje, pa jih ne zna na platno spraviti. A vihar je bil, da je bilo joj in kdo ve, kaj bi se bilo zgodilo, da ni posegel vmes kruti hišni gospodar in naredil konec besednemu dvobojevanju.

Čudno drevo.

Spisal J o š k o K.

Rad sem ležal pod jablano na griču. Majhna je bila, a košata in dajala je obilo sence. Veje so segale skoro do tal in človek se je skril pod njo. Bil pa je tudi krasen razgled po dolini, ki se je spuščala počasi po hribu navzdol in prehajala na drugi strani zopet v hrib. Kakor bi se velik val počasi prelil. Polja so bila široko razmahnjena in marsikatera njiva se je bohotno ločila na solnčnem pobočju. Če je zapihal veter, se je videlo iz hribovka pravcato morje. Rž in druga žita so se nagnila in njiva je vzvalovala. Majhne hišice so bile posejane po dolini, ko čolnički. Večkrat se mi

je zdelo, ko sem ležal na hribočku pod jablano in je solnce zahajalo, da vidim samega Boga, ki seje svoj blagoslov. Nad hribi se je še žarilo in polja so se zavijala v poltemo, ko se je dvignil dim iznad hiš kot zahvalna molitev. Večino svojih počitnic sem prebil na tem hribočku. Jablano sem krstil za svojo in ponosen sem bil nanjo. V celi vasi ni bilo nobenega takega drevesa, kot je bila moja jablana. Rodila ni nikdar. Celot veter ni mogel šepetati z vsemi listi, ker so bili skriti, kot bi se bali svetlobe. Veje so bile ukrivljene in zdelo se mi je, da so veliko pretrpele, predno so priklile iz zemlje. Veliko trpljenje je izražalo to drevo.

Tudi drugi ljudje so opazili to čudapolno drevo in večkrat so mi dejali: »Ti, Janko, tvoje drevo je ravno takšno, kot je bil prejšnji gospodar. No seveda ti ga nisi mogel poznati, ker si bil še premajhen. Ej, čuden človek je bil — pa Bog mu daj dobro, saj ga že davno krije črna zemlja. Z nikomur ni govoril — samo s tvojim očetom sta si bila dobra prijatelja. Govorili so tudi, da je čarodejnik — mogoče je še kaj resnice na tem. Kaj bomo mi sodili o takih rečeh.«

Tako in enako so govorili in jaz sem postajal vedno bolj radoveden. Večkrat sem povpraševal očeta, a ta mi je dejal, da sem še premajhen, da mi bo že enkrat povedal kaj več. Le to je vedno pristavil: »Takih ljudi je malo na svetu.«

Imel sem zadnje leto. Prišel sem na počitnice kot navadno, a to leto še

s posebnim namenom, da se dobro pokrepčam in pripravim za drugo leto, ki me bo rešilo vseh naporov.

Bilo je jako soparno. Še starejši niso pomnili take vročine, kot je vladala tisto leto. Človeku se je zdelo, da ga nekaj tišči k tlom, da ne more dihati. Delaveci na polju so polegali in nekaka omotica se je lotila ljudi v opoldanskih urah. Jaz sem nekega dne opazoval našega psa, ki je pričel plesati. Vrtel se je kakor brezumen in potem je padel onemogel na tla. Tudi drugi ljudje so opazili kaj enakega.

Jaz in oče sva polegala najrajše pod jablano. Ta naju je popolnoma skrila pred solncem — le soparno je bilo. Skozi veje se je videlo v dolino, kjer se je za hribi rdečilo, ko o zarji. Trave po griču so trepetale in hr pe-nele po dežju. A dežja ni bilo.

* * *

Nekega popoldneva sva zopet ležala z očetom pod jablano. Bila je nedelja, če se ne motim.

»Oče,« sem napeljal jaz, »danes mi je Zemljan pravil, da bi on nikdar ne bil študiral, če bi ne bilo Gromac.«

»Prav ima,« je dejal oče in grizel travnato bilko, »on mu je res lahko hvaležen zase in za vse.«

»Oče,« sem dejal skoro nestrpen, »oče povejte mi vendar kaj o Gromu. Tolikokrat ste mi že obljubili, mi-slim, da bi bilo sedaj že čas.«

(Dalje prihodnjik.)

v mezincu. Tudi mi ne dvomimo, da je mož v paragrafih morda dokaj verziran, v drugem oziru pa se nam ždi, da pisec politike in znanja ni ravno jedel z veliko žlico. V članku namreč čitamo ta - le stavek: »Ravno izvojevane volitve v celjski okolici, kjer so pod režimom najbolj zagrizenega nemškutarskega vladnega komisarja Slovenci izvajali v vseh razredih slavno zmago, kažejo, da je ni sile, ki bi nas na postavni način ugnala in udušila.« — Tako člankar, ali bolje uvodničar. Ko smo čitali tale stavek, smo se sladko nasmejali in vzkliknili: »Mož hoče delati politiko na debelo, a ne ve razločevati med celjskim okrajnim zastopom in obično celjske okolice!« Pisca, ki je očitno še zelo neveden, bo treba poučiti, da vodi posle okrajnega zastopa celjskega vladni komisar, v občini celjska okolica pa gospodari že okrog 20 let neprestano pošten slovenski župan, katerega še ni nikoli zamenjal vladni komisar. Ali ni tako?

Na Kamniških planinah
od Grintaveca do Ojstrice in v predgorju bo od 4. do vštete 7. septembra lov na divje kozle. Občinstvo se vljudno prosi, da naj v tem času opusti hojo po Kamniških planinah, da se ne zgodi nesreča in se ne moti lov.

Nesreča ali umor.
Na železniški progi blizu Moravske Ostrave so našli grozno razmesarjeno truplo krojača Josipa Kaiferta. Sprva se je mislilo, da je šel mož sam pod vlak. Ko se je pa doglalo, da je Kaifert prejšnji dan dvignil večjo svoto denarja za izplačilo delavcem, se je takoj začelo domnevati, da se je zgodil zločin. To domnevanje potrjuje zlasti to, da se ni dobilo pri Kaifertu niti denarja, niti denarnice. Uvedla se je obširna preiskava.

Ljubljana, sedež ponarejevalcev denarja?
Pred par dnevi so prinesli hrvaški listi vest, da je policija prišla na sled četi ponarejevalcev denarja in da se po gotovih znakih sodi, da imajo ti ljudje svoj sedež najbrže v Ljubljani. Mi smo o stvari poizvedovali in dognali, da je to domnevanje popolnoma neosnovano. Naša policija je imela s ponarejaleci denarja mnogo opraviti, za to je tudi imela vedno budno oko za te elemente. Koliko je teh ljudi že zasačila in jih izročila roki pravice! Zato je tudi prišla na glas, da je eno najnevarnejših mest za ponarejalece, in prav radi tega so se take vrste poštenjaki jeli pridno izogibati Ljubljane. To dejstvo seveda ni zmanjšalo paznosti policije, zato lahko smelo trdimo, da je sum, kakor da bi imeli ponarejaleci denarja svoje taborišče v Ljubljani, popolnoma neutemeljen.

Velika nesreča v Šiški.
Včeraj, v soboto popoldne, se je zgodila v Sp. Šiški na dvorišču Hostnikove gostilne, vulgo Florjan, velika nesreča. 20letni Adolf Hostnik in njegov prijatelj, 20letni Franc Ševšek, sta delala priprave za streljanje, saj je jutri tradicionalna komarjeva nedelja. Prinesla sta na dvorišče star možnar, ki je bil zadnjič rabljen pri blagoslovljenju šole. Možnar je bil nabit in fanta sta ga hotela razbasati. Pri tem pa se je možnar vnel. Ustrelilo je, kakor bi bil vstrelil kanon, strel je mladeničema udaril v obraz in vsa krvava sta se zgrudila na tla. Prepeljali so ju v bolnišnico, a zvečer se ni še nič vedelo, kaj bo z njima.

Policijske vesti.
Vtihatopec.
Pred par dnevi se je vtihatopil pri odprtem oknu v pritlično stanovanje hiše poštnega oficijala g. Antona Bučarja nek nočni netopir ter mu med spanjem ukradel žepno uro z zlato verižico, suknjič, v katerem je bilo več računov raznih tujih tvevk, vsi naslovljeni na tvrdo »M. Kristofič« na Starem trgu, kakor tudi nekaj denarja in neke ključke. Kakor se je dokazalo po sledu, je imel tat na petah navadne podkve. Ni pa

sam, marveč sta dva. Eden drži, kakor zvejo kriminalisti, steno, t. j., ostane zunaj na straži, eden pa zleze v stanovanje ter vzame s seboj, kar mu pač pride v roko. Za signal imata »halo«. Kaj to pomeni, vesta že sama. To je ponovni slučaj v Ljubljani, a tudi v okolici se je lopov, in sicer najprvo pojavil. Torej, previdnost!

Kolo ukradeno
je bilo včeraj popoldne med 1. in pol 2. uro iz veže na Dunajski cesti št. 16 nekemu častniku. Kolo je tvrdo »Puch«, prostega teka, črno pleskano, sedlo je oblečeno v rjav pliš, balanca pa je po malem vpognjena navzdol. Plošča je luknjičasta, zvonec pa na vrvi. Policijska številka je 802. Vsi tozadevni podatki naj se izvolijo naznaniti mestni policiji.

Nepreviden kolesar.
Včeraj se je nek kolesar po Marjinem trgu tako neprevidno peljal, da je zadel delavčovo ženo Uršo Dolinarjevo, jo podrl na tla ter na levi nogi lahko telesno poškodoval.

Suknjič je bil ukraden
delavcu Jožetu Murmu pod nekim kozolcem na Karolinski zemlji, v katerem je ta imel tudi svojo delavsko knjižico.

Razne stvari.
* **Rooseveltov sin na Dunaju.** Mr. Kermit Roosevelt, drugi sin bivšega ameriškega predsednika, je prišel na Dunaj. Z Dunaja pojde na grad Matzen na Tirolsko, kjer bo gost prince Karla Turjaškega.

* **Roparski Afgani.** Kakor poroča petrograška brzojavna agentura, so v pokrajini Seistan Afgani napadli neko iz Indije prihajajočo karavano, ter usmrtili štiri vodnike, med temi dva perzijska vojaka. Roparji so odpeljali 25 tovornih velblodov. Oblastva so brez moči.

* **Nemški jedilni listi.** Društvo hrvaških natakarev v Zagrebu je začelo delovati na to, da odstrani iz vseh hrvaških mest nemške jedilne liste. Mesto nemških hoče društvo uvesti samohrvaške jedilne liste.

* **Osveta zapuščenih deklet.** V Kurlandu, v severozahodni Rusiji, je neki kmečki mladenič obljubil zakon štirim drugim deklicam, poročiti se je pa nameraval šele s peto ljubico. Vsa štiri zapuščena dekleta so nato na polju napadla nezvestega mladeniča ter ga ustrelila. Seveda je sodišče tudi vse štiri zaprlo.

* **Stari dezertjerji pomiloščeni.** Vojno ministrstvo je pozvalo mestni magistrat v Segedinu, naj predloži listo vseh v Segedin pristojnih vojaških beguncev, ker namerava cesar stare dezertjerje pomilostiti.

* **Samomor okrajnega adjunkta.** Kakor poročajo iz Gopice, se je tam usmrtil okrajni adjunkt Majstrovič iz do zdaj neznanih vzrokov. Z britvijo si je prerezal vrat. Ker je bil splošno priljubljen, vzbuja samomor veliko pozornost.

* **Baron Mayneri na svobodi.** Iz Dubrovnika poročajo: Baron Mayneri, ki je pred nedavnim časom streljal na dr. di Giulija, je bil proti kavciji 30.000 kron izpuščen na svobodo. Njegov oče je zapustil Dubrovnik.

Iznani pridigarji. Saksonska vlada je izgnala iz Saksonske sedem mormonskih pridigarjev, ker so z razširjanjem mormonskih idej delali protestantskim duhovnom veliko konkurenco.

Za kratek čas.
Težak račun.
Blejski letoviščar proti veslaču, staremu Gorenjcu:
»Očka, kaj mislite, koliko škafov vode drži vaše Blejsko jezero?«
Veslač po kratkem razmišljevanju:
»Enega samega, gospod, če je dovolj velik!«
Izdajatelj in odgovorni urednik:
Stano Pustotomšek.

Loterijske številke.
Dvignjene v soboto, 27. avgusta 1910.
Trat: 3, 79, 56, 40, 34.

Borzna poročila.

Dunaj, 28. avgusta. Borza je bila danes še v prijaznejšem razpoloženju kakor včeraj, na kar so zlasti vplivale izjave avstro-ogrskih banke in nemške državne banke o ugodnem denarnem stanju. Posebno živahno je bilo povpraševanje po Alpinkah; tudi akcije državnih železnic, čelnice Rima-Murany in akcije simeirinske strojniške tovarne so imele precej kupcev. Prioritete južne železnice so bile začetkom borze malo slabše, proti koncu borze pa so se dvignile. Tudi Lombardke, akcije praške železarske družbe in Siemens-Schukart so zaznamovale višji kurz. Devize so danes malo nategnile.

Berolin, 28. avgusta. Govor nemškega cesarja Viljema je vplival tudi na tukajšnjo borzo. Takoj so padli kurzi nemških državnih zadolžnic in pruskih konzolov.

Budimpešta, 28. avgusta. Stanje poljedelskih pridelkov na Ogrskem je sledeče: k o r u z a 47'48 milj. stotov nasproti 41'11 stotov v minolem letu; k r o m p i r 48'32 stotov nasproti 49'95 v preteklem letu. Z e l j u je mnogo škodilo slabo vreme. H m e l j je letos sreden; j e č m e n zadovoljiv, k o n o p l j a zadovoljiva, r e p a zaostaja.

Ljubljanska
„Kreditna banka v Ljubljani“.
Uradni kurzi dunajske borze 27. avgusta 1910.

Maloobsejni papirji.	Denari	Blagovni
4% majeva renta	93.60	93.80
4-2% srebrna renta	97.40	97.65
4% avstr. krona renta	93.55	93.75
4% ogr.	91.80	92. —
4% kranjsko deželno posojilo	95.25	96.25
4% k. o. češke dež. banke	97. —	98. —

Srečke.		
Srečke iz l. 1860	230. —	236. —
„ „ 1864	324. —	329.50
„ tiske	156.25	162.50
„ zemeljske l. izdaje	299.50	305.50
„ „ II.	280.10	286.10
„ ogrske hipotečne	248.75	254.75
„ dun. komunalne	529. —	539. —
„ avstr. kreditne	521.75	531.75
„ ljubljanske	83. —	89. —
„ avstr. rdeč. križa	63.25	67.25
„ ogr. „	38.50	42.50
„ bazilika „	29. —	33. —
„ turške	254.25	255.25

Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	440.50	442.50
Avstr. kreditnega zavoda	663. —	664. —
Dunajske bančne družbe	547.25	548.25
Južne železnice	112.50	113.50
Državne železnice	748.50	749.50
Alpine-Montan	757. —	758. —
Češke sladkorne družbe	254. —	255.60
Živnostenske banke	266. —	267. —

Valute.		
Cekini	11.37	11.40
Marke	117.40	117.60
Franki	19.07	19.10
Lire	94.65	94.85
Rublji	2.53 ⁵⁰	2.54 ⁵⁰

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 27. avgusta 1910.

Termin.		
Pšenica za oktober 1910.	za 50 kg	9.79
Pšenica za april 1911.	za 50 kg	10.09
Rž za oktober 1910.	za 50 kg	7.25
Koruzi za avgust 1910.	za 50 kg	5.77
Oves za oktober 1910.	za 50 kg	7.73

Efektiv.
Neizpremenjeno.

Dijaki

se sprejmejo na hrano in stanovanje. — Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 2866

Na obroke!
Vsak, ki vpošlje 14 K, dobi takoj krasno srebrno remontoarko z gonilom na sidro in 3 srebrnimi pokrovi, uradno puncirano, za 14 K; in 14karatno zlato verižico, 60 g težko, najmodernejše oblike, uradno puncirano za 140 K na obroke — po mojih ugodnih pogojih — samo 4 K mesečno. Prvi znesek 14 K se dvigne lahko tudi po povzetju. Ura in verižica tudi za dame. — Razpošilja se na vse strani.
L. LICHNER, remontoarh in ur in predaja, Stročeva št. 61.

Več
čevljarskih pomočnikov
za boljše delo, prva kategorija,
se sprejme takoj v stalno delo.
Združeni čevljarji v Ljubljani.

Stenografa

za slovensko in nemško narekovanje
ižo odvetniška pisarna v Ljubljani. — Ponudbe pod „Strojopisec“
na upravništvo »Slov. Naroda«.
Vstop takoj ali 15. septembra 1910.

Prvi slovenski izražani optik in strokovnjak Dragotin Jurman
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Ženitna ponudba.
Čeh, ki razume malo slovensko, nudi roko gospodični, ki bi mu mogla za izpit stavbnega mojstra prispevati 3000 ali 4000 K. 2863
Ponudbe na upravništvo »Slov. Naroda« pod: „Že v naprej hvaležen 25“. — Na anonimna pisma se ne ozira.

Ceniki s koledarjem zastoj in poštne prosti. 1045

Pozor!
Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znakom „UNION“
ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

Fr. Čudnu
uraru in trgovcu v Ljubljani.
Delničar in zastopnik švicarskih tovarn „Union“ v Bielu in Genovi.
Uhani, prstani, briljanti.
Svetovno znane najfinejše blage po najnižjih cenah.

Veliki koncert
slavnega terceta iz Milana
obstoječ iz
g. prof. violine Ramiro Nardelli,
pianistinje gđe. Irene Bianchi ter
baritonista g. Jos. Silvio Bulatti
vrši se
dne 28. avgusta 1910
v hotelu „Union“
z zelo zabavnim sporedom. —
Začetek ob pol 9. zvečer. Vstopnina 60 vln.
Za obilni obisk se priporoča ravnateljstvo.

kontorist ali kontoristinja

z večletno prakso se sprejma. Ponudbe na

Adolfa Lichtenstern, manufaktura en gros, Reka, Via Fiumara št. 8.

Usojam si vljudo opozoriti, da sem prevzel

glavno zastopstvo „Prve Češke“ življenske zavarovalnice,
najcenejši zavod na kontinentu.

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

 vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

Ustanovljena leta 1882.

23

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa K 83.116.121-11
upravnega premoženja K 20.773.510-59

obrestuje hranilne vloge po 4½%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad K 20.000.000

Posojuje na zemljišča po 5½% z 1½% na amortizacije ali pa po 5½% brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

Telefon št. 185.

Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Največja, najvarnejša slovenska hranilnica

je

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3.

Njen denarni promet znaša koncem leta 1909 518 milijonov K,
obstoječe vloge nad 38 milijonov K, a rezervni zaklad nad
1 milijon kron.

Vsaka izguba vložnega denarja je nemogoča, ker je pri tej hranilnici izključena vsaka špekulacija s tem denarjem.

Vloge se obrestujejo po 4½% brez vsakega odbitka.

Ima vpeljane domače hranilnike in kreditno društvo.

Posoja na posestva po 5% obresti in proti odplačilu po najmanj ½% na leto.

Keil® lak

najboljši plesek za mehka tla.
Keil-ova bela glazura za umivalne mize 90 v
Keil-ova voščena pasta za parkete 90 „
Keil-ov lak za pozlatenje okvirov 40 „
Keil-ov lak za slavnike v vseh barvah
Keil-ova pasta za čevlje 30 „

dobiva se vedno pri Leskevici & Medonu v Ljubljani

Potočnica: Anton Ditrich.
Škofja Loka: Matej Žigon.
Kostanjevica: Al. Gatsch.
Radovljica: Oton Roman.

Idrija: Val. Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Novo mesto: I. Picsek.

Črnomelj: Anton Zorc.
Zagorje: Rih. E. Mihelčič.
Kranj: Franc Dolenz.
Kočevje: Franc Loy.

Vabilo na

oficijalno restavracije in kavarne Bellevue
otvoritev

116

v nedeljo 28. t. m.,

kjer bodo ob 4. uri pop. ob vsakem vremenu prvič zadonela

Slov. Filharmonija na prijaznem Šišenskem griču.

Spoštovanjem

A. Zajc.

Cenj./naročnikom in občinstvu vljudo javljam, da sem se
s Kongresnega trga št. 13

preselil v Sodno ulico 3

ter se priporočam za nadaljno naklonjenost ter obljubljam točno
in vestno postrežbo.

J. Zamljen, čevljarski mojster
v Ljubljani.

Zelo ceno

Priporoča se

Zelo ceno!

M. Kristofič-Bučar

Stari trg št. 28, Ljubljana, nasproti Zalaznika.

Zadnja moda

BLUZE — zgornja — KRILA
spodnja

svilene in čipkaste od 10 K do 50 K;
volnene in batistne od 5 K do 30 K;
dilenaste in druge od . . 3 K do 20 K.

volnena vrhnja od . . 6 K do 40 K
svilnata spodnja od 20 K do 36 K
iz drugega blaga od 2 K do 20 K

Nočne halje in fine kostume

od 10 K do 40 K. od 10 K do 40 K.

otročje oblekice in krstne oprave

od 2 K do 20 K. od 3 K do 16 K.

Perilo, predpasnike, moderce, otročje klobučke, kapice

in vsako drugo modno in drobno blago iz solidnih tovarov

pe najnižji ceni.

Naročnikom pošljem tudi na izbiro.

Zelo ceno!

Zelo ceno!

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Stritarjeva ulica št. 2.

Promese zemljiških srečk k **K 5-50**
žrebanju 5. septembra t. l. po

k žrebanju tiskih srečk **K 8-**
1 oktobra t. l. po

Član dunajskih in berlinskih prevoznikov povišstva. — Sprejema vse v spedicijo spadajoče prevoznine iz vseh in v vse kraje, po najnižjih tarifih. — Prevaža povišstvo v novih patentovanih povišstvenih vozeh na . . vse kraje, tudi v inozemstvo. . .

Spedijsko podjetje

Bavarski dvor **JOS. ŠKERLJ** v Ljubljani Bavarski dvor
Ustanovljeno leta 1900 Ustanovljeno leta 1900

Sprejema na zalogo razno blago, povišstvo itd. Krasna, suha in čista skladišča so na razpolago. — Nabiralni promet Dunaj-Ljubljana in obratno zastopan v vseh večjih mestih. Moj zastopnik na Dunaju je Karl Lawl, spediter, Dunaj I., Schulhof št. 6.